

████████████████████
15/01/2024

Gabinet Prezydenta Miasta Poznania,

Szanowni Państwo,

nazywam się ██████████ i choć od wielu lat nie mieszkam w Polsce, to łączy mnie z Poznaniem pewna szczególna więź, gdyż jest to miasto moich narodzin. Przyznam, że przez wiele lat nie odwiedzałem Polski, a co za tym idzie Poznania i dopiero w poprzednim roku udało mi się odwiedzić Państwa miasto po kilkuletniej przerwie. Odwiedziny te miały dla mnie szczególne znaczenie z racji moich prywatnych pasji i zainteresowań powiązanych z architekturą i sztuką końca XIX i początku XX wieku. Okresu, który dla Poznania miał jakże ważne znaczenie.

Architektura secesyjna, której pełno w Poznaniu, przeżywa na nowo międzynarodowy rozkwit. Wiele miast dokonuje szeroko zakrojonych renowacji, badań naukowych związanych z historią nie tylko budynków czy sztuki okresu, ale i osób, które te budynki czy inne dzieła tworzyły. Otwierają się nowe muzea, istnieją pisma popularnonaukowe na temat architektury i sztuki okresu. W końcu istnieją międzynarodowe organizacje skupiające nie tylko miłośników tego nurtu, ale również i miasta związane z architekturą secesyjną.

Z racji moich upodobań jestem, można, by rzec na bieżąco i niestety, z tego co wiem to brak reprezentantów miast polskich na konferencjach czy w szeregach członków organizacji skupionych wokół secesji. Pewnego rodzaju zwrot miał miejsce podczas ostatniego kongresu coupDeFouet, który odbył się na przełomie czerwca i lipca 2023 roku w Barcelonie. Podczas tej edycji coupDeFouet o polskiej architekturze secesyjnej mówiła Pani Jana Terlecka z Biuro Dziedzictwa we Lwowie na Ukrainie. Pani Terlecka opowiadała o pracach remontowych oraz o historii i dziedzictwie miasta wspominając również architektów mających wpływ na Lwów. Prezentacja Pani Terleckiej przyciągnęła ogromną uwagę ze strony osób, które przyjechały na kongres, co skłania mnie do przekonania, iż architektura secesyjna europy środkowo-wschodniej nie jest dobrze znana, poza najpewniej Rygą. Innym miłym akcentem z ostatnich lat była wystawa na temat Młodej Polski zorganizowana przez William Morris Gallery w Londynie oraz cudowna publikacja wydana na potrzeby tejże wystawy.

Uważam, że Poznań ze swoim dziedzictwem secesyjnym ma ogromny potencjał kulturowy, a co za tym idzie turystyczny. Potencjał, który nie jest wykorzystany, a który przy dzisiejszych trendach mógłby dla miasta generować dodatkowy napływ turystów również z zagranicy. Myślę, że miasto przy odpowiednich chęciach i inicjatywie mogłoby już teraz umieścić Poznań na mapie miast związanych z dziedzictwem kulturowym okresu przełomu XIX i XX wieku. Pozwoliłem sobie w dalszej części tego list przedstawić kilka kroków, które uważam za kluczowe w kontekście promocji miasta Poznań i jego dorobku kulturowego.

Myślę, że pierwszym krokiem byłoby dołączenie do Europejskiej sieci miast i instytucji związanych z dziedzictwem Art Nouveau, jak nazywa się secesję w innych częściach świata. Jedną z większych tego typu organizacji jest: Réseau Art Nouveau Network (<https://www.artnouveau-net.eu/>). Tak się składa, że organizacja ta dnia **1/02/2024** organizować będzie webinar poświęcony aspektom jej funkcjonowania i temu, jak miasta i instytucje mogą dołączyć do organizacji. Uważam, że jest to wyśmienita okazja dla Państwa, by rozeznać się w temacie i naprawdę liczę, że ktoś z władz miasta Poznania się na tym webinarze pojawi. Więcej informacji mogą Państwo znaleźć tutaj: <https://ssl.eventilla.com/artnouveauwebinar>

Innym aspektem byłoby ukazanie architektury secesyjnej Poznania w międzynarodowych publikacjach także tych popularnonaukowych. Tutaj myślę, że część tej pracy wykonał już wyśmienicie Pana Profesora Jan Skuratowicz, który to napisał jakże genialną i piękną książkę „Secesja w Poznaniu”, książka ta nie ma wydania w innym języku poza polskim. Uważam, że szalenie interesujące byłoby, by książkę tę wydać w języku angielskim. Innym aspektem byłoby regularne publikowanie opracowań w magazynie CoupDeFouet oraz obecność reprezentantów Poznania na konferencjach typu kongres CoupDeFouet, który jest regularnie organizowany przez organizację powiązaną z Barceloną (<http://www.artnouveau.eu/en/index.php>).

Kolejnym aspektem, byłoby organizowanie wycieczek po Poznaniu w celu pokazania mieszkańcom oraz turystom budynków secesyjnych. Tego typu wycieczki są regularnie organizowane np. w Paryżu i jego okolicach np. **Art Nouveau w Nogent-sur-Marne** lub **Art Nouveau i Art Déco: śladami starego Auteuil**.

Finalnie, uważam i wierzę, że wielu się ze mną zgodzi, należałoby w jakimś secesyjnym budynku w Poznaniu zorganizować muzeum poświęcone właśnie secesji. Podobne muzea istnieją na przykład w Brukseli np. Musée Horta lub

Barcelonie np. Museu del Modernisme. Takich miejsc jest naturalnie więcej. Ponadto uważam, że należy zadbać o wyremontowanie kamienic i will w odpowiednim stanie i zadbać o ich remonty zgodne z ich charakterem historycznym oraz utworzeniem odpowiedniej dokumentacji historycznej i architektonicznej. Tego typu inicjatywy wiążą się z kosztami i wymagają współpracy pomiędzy miastem i właścicielami budynków. Środki takie były już przekazywane innym miastom na cele związane z secesją przez Unię Europejską, lub World Monument Fund (<https://www.wmf.org/>). Myślę więc, że przy odpowiednich chęciach środki takie z czasem udałoby się pozyskać.

Pozostaje mi już tylko zakończyć mój list stwierdzeniem, że Poznań posiada niezwykle potencjał kulturowy, który zdaje się leżeć jak nieoszlifowany diament w ziemi i czeka na ludzi z inicjatywą i chęciami. Mam nadzieję, że mój list zmobilizuje Państwo do podejmowania prób do pozyskiwania środków na inicjatywy związane z zachowaniem i promowaniem secesyjnego dziedzictwa kulturowego Poznania. Myślę, że część z wymienionych przez ze mnie inicjatyw można by choćby częściowo zrealizować już teraz przy minimalnym nakładzie środków.

Jeśli mielibyście Państwo pytania lub potrzebowali pary rąk, która mogłaby wspomóc Państwa starania, związane z tematyką tego listu to pragnąłbym wyrazić moje zainteresowanie pomocą, gdyż los zabytków i naszego europejskiego dziedzictwa kulturowego nie jest mi obojętny.

Z wyrazami szacunku,

Do wiadomości: Instytut Historii Sztuki UAM,
Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków